

Державна податкова
служба України

Головне управління ДПС у Чернігівській області

До уваги неприбуткових установ і організацій!

Державна податкова служба України повідомляє, що Міністерством фінансів України надано роз'яснення щодо відображення неприбутковими організаціями у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності операцій з отримання грантів в іноземній валюті та нарахування доходів від курсових різниць за такими операціями ([лист Міністерства фінансів України від 22.02.2024 № 41010-06-62/5373](#)) (далі – лист Мінфіну).

При застосуванні листа Мінфіну необхідно врахувати таке. Згідно із Законом України «Про гуманітарну допомогу» гуманітарна допомога – цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами з мотивів гуманності отримувачів гуманітарної допомоги в Україні або закордоном, які потребують допомоги у зв'язку із соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, скрутним фінансовим становищем, введенням воєнного або надзвичайного стану, виникненням надзвичайної ситуації або тяжкою хворобою конкретної фізичної особи, а також для підготовки до збройного захисту держави та її захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту.

Відповідно до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» благодійною жертвою визнається безоплатна передача благодійником коштів, іншого майна, майнових прав у власність бенефіціарів для досягнення певних, наперед обумовлених цілей благодійної діяльності, згідно з цим Законом.

Благодійним грантом визнається цільова допомога у формі валютних цінностей, яка має бути використана бенефіціаром протягом строку, визначеного благодійником. Суми валютних цінностей благодійного гранту, цільове використання яких не відбулося протягом строку, визначеного благодійником, підлягають поверненню благодійнику як поворотна фінансова допомога.

Враховуючи вищезазначене, у листі Мінфіну повідомлено, що бухгалтерський облік цільової допомоги у формі валютних цінностей врегульовано Порядком бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 14.12.1999 № 298 (далі – Порядок), національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (далі – НП(С)БО 15) та 21 «Вплив змін валютних курсів» (далі – НП(С)БО 21), затвердженими наказами Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290 та від 10.08.2000 № 193 відповідно.

Згідно з пунктом 1.2 Порядку одержану гуманітарну допомогу у вигляді грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей отримувач відображає за

дебетом рахунків обліку грошових коштів, товарів, запасів та іншого майна в кореспонденції з рахунком 48 «Цільове фінансування і цільові надходження».

Порядок відображення в бухгалтерському обліку отриманого цільового фінансування подано в пунктах 16–19 НП(С)БО 15.

Зокрема, цільове фінансування не визнається доходом доти, поки не існує підтвердження того, що воно буде отримане та підприємство виконає умови щодо такого фінансування.

Отримане цільове фінансування, зокрема кошти, вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток підприємств, визнається доходом протягом тих періодів, у яких були зазначені витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування.

Цільове фінансування капітальних інвестицій визнається доходом протягом періоду корисного використання відповідних об'єктів інвестування (основних засобів, нематеріальних активів тощо) пропорційно сумі нарахованої амортизації цих об'єктів.

Згідно з НП(С)БО 21 монетарні статті – це статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті проводиться на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції в її межах або за всією статтею (відповідно до облікової політики).

Курсові різниці від перерахунку грошових коштів в іноземній валюті та інших монетарних статей про операційну діяльність відображаються у складі інших операційних доходів (витрат).

Також повідомляємо, що роз'яснення Міністерства фінансів України щодо бухгалтерського обліку благодійної та гуманітарної допомоги (лист від 27.04.2022 № 41020-06-5/8479) розміщено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України в підрубриці «Бухгалтерський облік/ Бухгалтерський облік в підприємницькій сфері/Загальні роз'яснення» рубрики «Бухгалтерський облік та аудиторська діяльність» розділу «Діяльність».

Поряд з тим зазначаємо, що лист Міністерства фінансів України від 22.02.2024 № 41010-06-62/5373 розміщений на вебпорталі ДПС у рубриці «Законодавство»/«Податкове законодавство»/ «Листи».

При цьому зауважуємо, що листи міністерств не встановлюють норм права, мають виключно рекомендаційний та інформативний характер.

Детальніше на вебпорталі ДПС України за посиланням:
<https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/762221.html>

Контакт-центр ДПС України: 0-800-501-007. Сервіс "Пульс" 0800-501-007.
Вебпортал ДПС: <https://tax.gov.ua/>, субсайт Головного управління ДПС
у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>.
14000, Чернігів, вул. Ремісничка, 11, тел.: (0462) 652-300